

Anarkisten

Utkommer vær 14. dag

Abonnement mottages paa alle innen- og utenlandske postkontorer samt i Akersgaten 73 b, indre gaar, Kristiania.

Koster 60 øre kvartalet

Redaktør: KRISTOFER HANSTEEN, Vibes gate 8, 4. etg.

Fredag den 13. mai.

Kooperation.

I de senere aar har kooperationen tat stort omfang i hele Europa og de lanne, vis befolkning stammer fra Europa. Om den ossaa har faat inpas i Indien og Japan, vet vi ikke. Det lan, vor den har vunnet størst utbredelse, er Englan. Man reiner, at 8 millioner av Englands befolkning tar sine varer jennem de kooperative selskapers utsalgssteder. I disse faar man kolonialvarer og manufakturvarer og alle mulie andre varer. Samtlie kooperative selskaper i Englan tar sine varer i en en-gros-forretning, som er dannet av selskaperne. Denne en-gros-forretning har en omsætsætning til 1.500.000.000 kroner om aaret. De kooperative selskaper dannes paa den maate, at endel skyter sammen noen penge, saa at man kan leie lokale og betale de første inkjøp. De, der sætter penge in, faa aktier i forretningen. Aktierne sættes lavt; her i byen til 20 kroner, da det jo ialmindelighet væsentli er arbeidere og andre ubemidlede, der danner kooperative selskaper. Senere kan man bli medlem mot at betale 1 krone i inskrivningspenge. Selskaperne holder samme priser som kjøbmænnene; men selskaperne legger an paa at holde goe varer, derfor blir varerne unntiden faktisk billigere for kjøperen. Efter vært kvartals slutning faar vært medlem noen procent tilbakebetalt av det, han har betalt for varer, han har tat i løpet av kvartalet. Vormange procent det blir, avhænger av vor stort overskud forretningen har git. Det fordres i selskaperne her i Kristiania, at vært medlem skal ta 3 aktier, tilsammen 60 kroner, men disse aktier fordres ikke inbetalt paa annen maate en derved, at ens procenter paa kjøp ikke utbetales, før de 60 kroner er betalt av dem. Etvært medlem kan ta aktier for inntil 2000 kroner, og av disse faar han 5 % aarlie rente. Fordelen ved at ta sine varer jennem et kooperativt selskap er den, at man ungaar at faa forfalskede og bedærvede varer, og at man faar procenter av sit kjøp. I de engelske selskaper er disse procenter gaat op til 15. Vi vil anbefale kooperationen varmt til publikum unner alle økonomiske vilkaar, men først og fremst til arbeidere, og alle, der har lite at jøre med, da disse jo mere en andre er utsat for at faa daarlige varer og ossaa mere kan trænge de procenter, man faar.

En ting ved ordningen av kooperationen finner vi dog uheldi, og det er

de staaende aktier. Naar et kooperativt selskap grunlægges, tar folk, der har lit penge aktier for flere hundrede op til 2000 kroner, mens den, der har lite, ikke kan ta mere en én eller et par aktier à 20 kroner. Senere tar ossaa de kooperative selskaper med glæde imot aktieteiing for op til 2000 kroner av folk, der kan teine saa meget, mens ubemidlede, der meller seg in, maa nøie sei med at la sine procenter paa kjøp for de første aar bli staaene, for at faa teinet de efter reglerne fastsatte 3 aktier. Aktiehaveerne faar renter av sine penge. Men paa denne maate oppfyller de kooperative selskaper ikke helt sit formaal nemli at skaffe publikum de varer, det trenger, paa en maate, saa at det ikke behøver at betale kapitalistprofit. Det ville efter vor mening være heldiere, om man, naar et kooperativt utvalg var kommet got igang, inløste aktierne saa hurti, som det da lot sei jøre. Naturligvis maatte kjøperne da i noen aar unvære renter paa kjøp, men senere ville renterne bli saa meget større. Den alerheldiste maate at grunlægge en kooperativ forretning paa, er efter vor mening den, at der overhodet ikke gis renter av inbetalt penge. Mulliens ville man da ikke faa større beløb inbetalt. Forretningen maatte da grunlægges paa smaa inskud fra 10 til 60 kroner, som tilbakebetales snaest jørli, og procenter for kjøp gaves altsaa ikke, før alt var tilbakebetalt. Der er neppe herefter fare for, at der ikke ville komme nok smaa beløb sammen paa et sted, vor tanken om grunlæggelsen av et kooperativt selskap kom op, da forstaaelsen av fordelen ved kooperationen nu vinner større og større utbredelse.

Paa lannet har der i de senere aar i mange europæiske lanne utviklet sei en annen sort kooperation. Jorbesiddere, store og smaa slutter sei sammen for i fællesskap at kjøpe in redskaper, gjødning, lanbruksmaskiner o. s. v., da man ved inkjøp i større partier kan faa kjøpt billiere, faar billiere fragt og kan gaa forbi mellemhandlerne. Desuten danner lanmænnene andelsmeierier, andelsslakterier og lign., og disse har saa sine utsalgssteder. Herved opnaar man ved slaktning og ved lavning av ost og smør at kunne benytte folk, der der er kyndie efter tidens fordringer, og at kunne benytte alle moderne redskaper og maskiner, og man ungaar spekulanter og mellemhandlere. Lanmænnene kan sælle sine varer billiere en mellemhandlerne, der maa kjøpe sine varer. Mellemhandlere ungaes ialfal ganske, naar

de kooperative lanbrukselskaper staar i forbindelse med kooperative selskaper i byerne eller har egne utsalgssteder. Lanbrukskooperationen har i intet lan opnaad det omfang som i Danmark, vor i adskillige aar den største del av jorbesidderne har drevet kooperation og reddet det danske jorbruk unner den krise, som det europæiske jorbruk i de senere aar har været i unner konkurransen med det amerikanske lanbruk, der har saa frugtbar jor og drives med alle moderne produktionsmidler. For en del skyllies det maaske ossaa lanbrukskooperationen, at endel fødevarer, især fedevare, er noet billiere i Danmark en f. eks. i Norge, og saaledes har ossaa arbeiderne i Danmark havt noen gagn av kooperationen. I Norge er lanbrukskooperationen ænnu i sin begyndelse; men kooperationens utrættelie talsman i Norge, hr. Dehli, uttålte i sit foredrag i vinter, at han ventet, at der snart ville bli dannet mange selskaper, og at han haabet, at der med tiden ville bli et i vær bygd, og at disse ville komme til at staa i forbindelse med handelskooperationen saavel i byerne som paa lannet.

Den tredje sort kooperation er produktiv-kooperationen. Denne finnes ossaa nu i de fleste av europæere eller europæeres efterkommere befolkede lanne. Pengene til at begynne disse foretagender er dels samlet sammen blandt det publikum, der har bruk for de producere varer; dette er især tilfælle med en del bakerier; naar disse er bygget paa aktier, der gir rente, er de dog ikke meget forskjellie fra alminnelie kapitalistforetagender og har derfor ikke megen interesse. Dels er produktivforetagenerne oprettet av handelskooperationsselskaper, dels av fagforeninger, som f. eks. de bekjente belgiske kooperativforetagender og de danske fagforeningers bakerier og margarinfabrik; dels har de enkelte fagforeninger lagt penge til produktionsforetagender i vedkommende fag. I Englan finnes endel foretagener, som er grunnede av arbeidere, der har skut noen penge sammen, dels ossaa faat laan ved sammenskud av interesserte eller ved almindelie forretningslaan, og saa arbeider i den av dem grunnede fabrikk eller værksted; dette synes f. eks. at være tilfælle med endel kooperative trykkerier i Englan; vi vil se at skaffe os nærmere oplysning om disse og skal saa meddele vore læsere den. Disse foretagener er de interessanteste, da arbeiderne i disse foretagener staar friest, især da, efterat de

Daarlige regnemøstere.

[illegible]

Net, — det komiste ved tingene, sæt det er, at de selv er paa det rone med, at i et anakronisk samfund vilde Hæder de have været at gøre sit arbejde, og tingene al dem vil, grundet de Hæder forhold, bli hverken tyrann eller mordere. Men de andre, det er dem, der villet paa.

Spør saa de andre, om svaret
aktualt paa samme vis.
Denne indgroede mistro overfor alle
medlemsskaber er naturlig en følge af
det fordomme kapitalistiske konkurrence-
væsen, som nu raader . . . Men,
der er valkler dag kapitalisatsionindel-
sam alt dets jomngere og tarvelige
institutioner afveien, og det skal vise
sig hvem der var — de daarlige regne-
mestere.

Religion.

[illegible]

guds underlige veie, der gennem denne
raahed søger at drage menneskene frem
til lys og lykke.

[illegible]

på sig selv, desmodtne hvor naar hans
 for Chris pæntegne, der ligesom hans
 underkastede personlighed vægter sig ved
 at undersøge sig kærester og konger,
 og vedstaaet, lige saa lidt kærester
 han anerkendte en himmelsk herker, at
 som hvem er han iunderstændt altsammen, som
 vilkårligst kan bestemme over ham i tud
 og englede. Paa kane for Vorherre og
 over ham i tumpet den forfærdne om det
 over ham du ikke har fortalt. År og
 lydt ind øvergeet. Giv kæstene, hvad
 kæstene er og skal rindt guds er. Kæstene
 du selv beholde.

Stakkel slavesjal, som formærker sin
 livliverelse med silk raaskab. Endnu
 svarre med den, der er saa hildet i dog-
 mer, at han, trods han beskæftiger sig
 med filosoff ikke kan fricjere sig for

A. B.

[illegible]

retnings, teologer, enkelte præster og lægvedkæmper i stort antal, der har købt lange tider, fremragt sine foregæle beklædelse og lærerens og fore- re sine religiøse forestillinger, naturvis, som de altid gør og må gøre, kun ut- fra disse selv. Tiljængere er ikke tilhæ- fter. Med et roligt foretag har han, foruden at angribe selv dogmerne og de overtroiske forestillinger ved at påvise deres selvmotsigende og uoverens- mæssige med virkeligheden, påvist uover- ensstemmelser mellem læren om gud som et godt væsen og alle de gru- somme handlinger, som efter de kristne bibeles fortællinger sker med guds- vilje, møstelsen mellem de kristnes Kirkebetænkere og Kirkens oprethold- de af kristne liv ned jorden til dem og muldags.

K. Hansen, Viborg. 84.

I artikelen i førte nummer om Fagforeninger og politisk handle vi jort os styld i en deltagelse. Forslaget om at danne et forum af alle fagforeninger, uanset om de er politisk eller ikke, som vi senere, købt og sælgt, skal i Norge, det er en meget vigtig og nødvendig fagforening, men fra et kulturelt der vilde, de på Stodtøkket, og som ikke i opdragelse og overensstemmelse med kongerens beslutning om at lagarant-situation ikke burde føle sammen med dem politiske organisation, at forme et forum for Norge.

Revolusjon i Italia.

Det viser sig nu, at der er nød over hele landet, ikke bare i enkelte inste-
der. Der er uroligheder overalt. Mens der
for kun var demonstrationer for ned-
satte af korrulien, som rejstings
svarte med kul og længslinger, er nu
mængden forbrude, den brænder tolvty-
rninger og rasende. rederetene har samlet

[illegible]

Da det første forsvar bekræftede, at beklædningen havde rejst sig som en bølge, og at den ikke var blevet fjernet, blev det næste spørgsmål om, om der var nogen, der havde været med til at sætte den på. Det blev svaret, at det var en gruppe af mennesker, der havde været med til at sætte den på, og at de havde været med til at sætte den på i forbindelse med demonstrationerne. Det blev svaret, at det var en gruppe af mennesker, der havde været med til at sætte den på, og at de havde været med til at sætte den på i forbindelse med demonstrationerne. Det blev svaret, at det var en gruppe af mennesker, der havde været med til at sætte den på, og at de havde været med til at sætte den på i forbindelse med demonstrationerne.

De franske valg. Valgene til

deputeerkammet i Frankrig har givet det resultat, at regeringspartiet har faaet en majoritet. Socialdemokraterne har faaet 41 kandidater; ved omvalgene kan de muliens kenne faa et par kandidater tiljagennem. Efter dette maa socialdemokraterne plan, at organisere arbejderne om klasse for at probe den politiske

[illegible]

Fra statli tvang til brodermord

(Efter «Der arme Konrad».)

Den kristelige, religiøse præker kjærligheten, henholdsvis præker præsterne for alle stakkels dæve, som ikke har noget gaar fatte og blottede mellem de stoddendes fylte lagere — stadi næstgjærlighet, slavers kjærlighet mot sin herre.

Kristus har vistnok ment det anderledes: han uttulle enog engang, at han ikke var kommen for at bringe freden, men sværdet. Likemeget: nutidens præker de kristne staaistaker kjærligheten

af gamle mennesker findes der, trodsvisst, en vis interesse for de gamle, gamle mennesker, som bliver ved med at leve, og som har en vis betydning for de yngre mennesker. Men det er en interesse, som er meget begrænset, og som kun gælder de gamle mennesker, som har en vis betydning for de yngre mennesker. Men det er en interesse, som er meget begrænset, og som kun gælder de gamle mennesker, som har en vis betydning for de yngre mennesker.

[illegible]

Ossaa fra Galicien nelles om

[illegible][illegible]

Beleiringsstilstand. Den spanske

Officielt an-
ordnet, at der i Lemnes kun er dræbt
syv personer. Rigtigst er alier tilve-
nagt; men byen er erklæret i blæ-
sstand. Ogsaa Valladolid, Cordoba,
Biblar og Andalusien er erklæret i
blæksstand.

I Rusland er nøden for tiden like saa stor som i de andre lanne, vorfra der melles om hungersnød. Det saakalte frie økonomiske selskap har nyli utstet et opprop, i hvilket der henvises til, at der hersker en forfærdelig nød i 17 guvernementer og i flere distrikter i andre guvernementer. Det heter i oppropet:

«Vær dag kommer nye efterretninger om, at befolkningen sulter her og der, og at der er utbrutt tyfus. Odessas kommunalbestyrelses forretningsutvalg skriver i sin beretning. Noen beboere i landsbyen Sytschenska dør av utmattelse. «Elendighetens billeder», skriver Smolenskerbladet, «er ubeskrivelige. Som følge av mødrenes mangelfulle ernæring sykner børnene hen og dør». Og lignende efterretninger kommer i mengde fra forskjellige eide i det centrale, norøstlige og sydlige Rusland. En del av befolkningens existens er unnergravet. Den for landbruket uunværlige kvægbestand er hos de fleste lannene gått tilgrunne. Størstedelen av taken er allerede for længe siden berøvet sin stråteknning til at fore kvæget med; en stor del av kvæget er mange steder solt for spotpris av mangel paa for; der gis distrikter, i hvilke tusener stykker kvæg paa faa dage døde av sult.

I store dele av Rusland var der i sommer misvekst, og dette har forarsaket nøden. Nødstilstanden er der paa et landomraade av 6000 kvadratmil. I distriktet Lewny senger forældrene sine sultne børn til skolerne for at ungaa at maatte nækte dem brødet jemme.

Unner alt dette har regjeringen næktet at gi fraktmoderation paa jernbanerne for det korn, der er bestemt til fordeling blant de nødlidende.

Naar man hører om al den nød, som staar omtalt ovenfor, bør man da ikke oprette den frie nydelse, saa at alle de, der nu lider nød i Rusland, Galicien, Italien og Spanien, kan faa alt det korn, som nu samles op i store magasinene af engelske og amerikanske kornspekulanter!

Unner valgkampen i Paris førte endel vittighetsmakere et æsel jennem gaterne; paa æselet hang der plakater, vorpaa der sto skrevet: kandidatens urbillede.

Lukka paa jordi.

Mannaetti hev fraa uminneleghe tider vore i vokster mot maale, mot aa verta lukkeleg paa jordi, mot det evige ideale som hev vore, er og vert gud. Denne veksingi er som ei bylgja paa have. Snart gjeng ho logn og roleg, og snart rullar ho i villaste leik. Til sine tider fell ho saman til djupe dalar, og til andre tider veks ho til svære toppar. Stundom er ho mild og dragande, og stundom so er ho kald og avskræmmeleg. Altid ber det framver.

Dei store vaargjennembroti set til alle tider djupe merke efter seg. Det gamle vil trygt sitja. Det nye vil fram. Det gamle visdomsorde hev æveleg sanning i seg, at ny vin sprengjer gamle lersykkjer. Nye tankar maa faa nye former. Paa Kristi tider var det eit stort vaargjennembrot i mannasoga. Blomen av ætti lengta etter noko nytt. Paa hi sida hadde roteskapan og styggedomen grepe um seg som aldri fyrr. Manna-sonen kom med nye livgjevande tankar. Han fekk ein lang og tung arbeidsdag. Sjølv maatte han dø for si sak. Verke hans døyde ikkje. Det frø, som han saadde, ber no rikeleg frukt. — I den franske revolusjonen braut nye tankar seg fram. Og i 1814 bles aprilvinder her i Norig. — Mykje er gjort, og mykje stend att. Enno er det mange som ropar i si naud etter braud. Og alt medan dei det gjer, so kan ein ikkje venta so mykje av dei. Her gjeld det aa taka stige fullt ut: lata alle faa mat nok. Og her kan verta nok aat alle. Mange hev no for mykje mat. Det gjeld um aa jamna ut. Her fær alle gode krefter hjelpast aat.

Det kan stundom sjaa følt ut. Det er som det skulde verta verre og verre. Men det er so i alle gjennembrotstider. Det gamle naar daa si fulle høgd — og fell. Det gjeld um aa halda ut. Med guds hjelp skal sanning og rettferd sigra yver urettferdi og alt som gjer menneskjane vondt her paa jordi.

Aa. O. V.

Bidrag til parlaments karakteristikk.

(Alfred Capus i «Figaro».)

Stortingsman (til sin sekretær): Har de jort færdi det lille memorandum, som jei bad dem om?

Sekretæren: Ja.

Stortingsm.: Det siste stortingsmøte medreinet?

Sekret.: Ja.

Stortingsm.: Og resultatet?

Sekret. (nøgende): Jei vover neppe...

Stortingsm.: Tal kun, min ven, gener dem ikke. Jeg vil avgi reinskapsberetning for den stortingsperiode, som nu er forbi.

Sekret.: Vis jei har forstaaet dem riktigt, saa har di forlangt av mei, at jei skulle unnersøke, om di har handlet tro mot deres valgprogram og opfyldt de løfter, som di har git til deres vælgere.

Stortingsm.: Ganske riktigt.

Sekret.: Resultatet av min unnersøkelse er meget enkel. Paa de forskjellige valgmoder gav di deres vælgere 51 løfter, av vilke di imidlertid bare har opfyldt et.

Stortingsm.: Virkeli?

Sekret.: Ja, et eneste.

Stortingsm.: Av 51 bare et? Det er umulig.

Sekret.: Di behøver ikke at bli forskrækket over det, ti av alle stortingsmænd er di den, som har holt mest.

Stortingsm.: Det er riktigt, og jei tør smigre mei med, at jei hæver mei over middelmaadigheden. Og va er det for et løfte, som jei har holt?

Sekret.: Husker di det ikke mere?

Stortingsm.: Jei vet virkeli ikke saa nøie...

Sekret.: Det er en liten tærtierbane, som di har sat ijenne.

Stortingsm.: Ja riktigt... Det har ossaa kostet mei stor møie, og jei har arbeidet paa det med virkeli selvopoffelse.

Sekret.: Det kan ikke nægtes.

Stortingsm.: Jei var mere en 20 gange hos statsraaden, ganske bortset fra det besvær, som jei hadde med mine kolleger i stortinget. Jei haaber, at vælgere vil anerkjenne det.

Sekret.: Det vil de ganske vist, om en deres fortjeneste paa en maate er knepet in litt derved, at denne bane munner ut i nærheten av deres hus og værdien av deres eiendom derved blev forhøiet med 50 procent.

Det frie samfunn, av John Most, med tillæg av Kristofer Hansteen, faaes hos Kristofer Hansteen, Vibes g. 8^{IV} for 5 øre eller mot insennelse av 10 øre i frimærker.

Ivar Mortenson:

Freedom

Tidsskrift for sjølvstyre aa sjølvhjelp, 6—8 hefte om aare (minst 12 store ark) kan tingas paa alle posthus aa i eksped. Oslo prenteverk, Akersgata 73 b, Kristiania. 2 kr. aare. 1ste hefte aa faa serskilt for 50 øre i eksped.

Tilsendte bøker og aviser:

Freedom, Englan.

Anarkistiske aviser og tidsskrifter:

Freedom, Kristiania, Akersgaten 73b.

Der Socialist, Berlin, N. O. Elisabeth Strasse 66, vorn II Tr.

Der arme Konrad, ukeblad for det arbeidende folk, Berlin, NO., Elisabethstrasse 66.

Les Liberaire, Paris, 5 rue Briquet.

Le Temps nouveaux, Paris, 140 rue Mouffetard.

Le père Peinard, Paris, 15 rue Lavieville.

Freedom, London W. C., 7 Lambs Conduit Street.

L'Agitatione, Ancona, Italien.

De frije Socialist, Hollan.

De aviser, til vilke dette blad blir sent, anmodes om at senne bytte-exemplarer.

Die Zeitungen, zu welchen dieses Blatt geschickt wird, werden aufgefordert, Tauschexemplare zu schicken.

Redactions of journals, which receive «Anarkisten», are requested to send their journals as exchange.

Arbeidsløse kan abonnere paa dette blad uten at betale kontingent for den tid, de er uten arbeide.

Oslo prenteverk.